

van den arts is het m. i. ook allesbehalve gezellig en goed, dat de man en vader, die al zoo vaak afwezig is, nu ook nog 's Zondags niet in den kring is. Door overleg en samenwerking is het hier ter stede gelukt, reeds jaren lang, de practijk op Zondag sterk te verminderen; ik houd mij overtuigd, dat de vergaderingen op Zondag bij goeden wil evenzeer door samenwerking overbodig zullen worden. Dan eerst zal er ook in onze maatschappij „recht voor allen” zijn, d. w. z. ook voor hen die uit beginsel tegen reizen op Zondag zijn.

Kampen, 17 Januari 1920.

W. TEN KATE.

HULP VOOR DE KINDEREN VAN WEENSCHÉ ARTSEN.

In een schrijven van collega STRITZKO, „geschäftführender Vertreter der wirtschaftlichen Organisation der Aerzte Wiens”, werd mij verzocht mijn medewerking te verleen om te bewerken, dat de reiskosten van Zevenaar af naar de verschillende woonplaatsen der Nederlandsche artsen, die kinderen van Weensche collegae in huis zullen nemen, door de Nederlandsche artsen betaald zullen worden, omdat bij den lagen koers der kronen het te Weenen bijeengebrachte geld niet toereikend zou zijn om dat reisgeld in Nederlandsch geld te betalen. Daarop heb ik onmiddellijk geseind, dat de Nederlandsche artsen dat gaarne zouden doen. Het spreekt van zelf, dat iedere collega dit ook gedaan zou hebben, overtuigd, dat het geld er komen zal, omdat het er komen moet. Daarom herhaal ik mijn verzoek: zend toch uw bijdrage onder motto „Weensche artsen-kinderen” aan de Geldersche Crediet-Vereeniging te Oss. Zou er te veel komen, dan is dit bestemd om de Weensche collegae of hun kinderen op de een of andere wijze te helpen. Tot nu toe kwamen in het geheel pas in f 100.— van tien verschillende collegae.

Oss, 17 Januari 1920.

CORN. A. VERBEEK.

OVER DEN VORM VAN DE MAAG.

In antwoord op de opmerkingen van BLES het volgende:

Ad I. Daar de voor mijn proeven gebruikte honden met graagte tot 1½ liter voedsel nuttigden, kan men moeilijk de door mij gegeven hoeveelheid van één liter aardappel-puree een overvoeding en de daarmee overeenstemmende foto, die van een overvulde maag noemen.

Ad II. De opmerking, dat de verschillen in de fig. 3 en 4 te verklaren zijn uit het feit, dat in het eene geval de plaat gelegen heeft op den rug, of in het andere geval op den buik van den hond, zou kunnen opgaan, indien niet gebleken ware, dat in elken stand van hond en plaat de radiogrammen precies hetzelfde zijn.

Ad III. De opmerking, dat bij fig. 3 de zijdelingsche opname een grootere afmeting van de maag te zien zou hebben gegeven dan de gelijksoortige afmeting bij fig. 1, is volstrekt niet ter zake dienende. Men kan alleen maar over vormverandering bij verschillenden aard van vulling oordeelen, als men beelden vergelijkt, die op dezelfde wijze genomen zijn, hetgeen met fig. 1 en 3 het geval is. Vandaar dan ook, dat Röntgenologen bij den mensch altijd het beeld van de maag in ventro-dorsale richting weergeven en vergelijken. Of de maag in zijdelingsche richting bij fig. 3 grooter geweest zou zijn, is volstrekt niet vooruit te zeggen, daar dit ervan afhangt, of de peristolische samentrekking van de maag bij fig. 1 en 3 verschillend is.

Ad IV. BLES verwijt mij het gebruik van den term *zware metaalzouten*; ik heb daarmee echter de terminologie der scheikundigen gevolgd. Het vraagstuk der zwaarte dier zouten en van den invloed daarvan op den maagvorm is door BLES en niet door mij aangeroerd. Met de enkele opmerking, die BLES hierover maakt, is het echter niet afgedaan, daar het voor de Röntgenologen nu nog een strijdpunt uitmaakt (zie HESSÉ en CRUNMACH).

Ad V. Dat BLES niet begrijpt, waarom „de buisvormige maag van HOLZKNECHT” allerminst geschikt zou zijn om één liter of meer voedsel te bevatten, is wel verklaar-